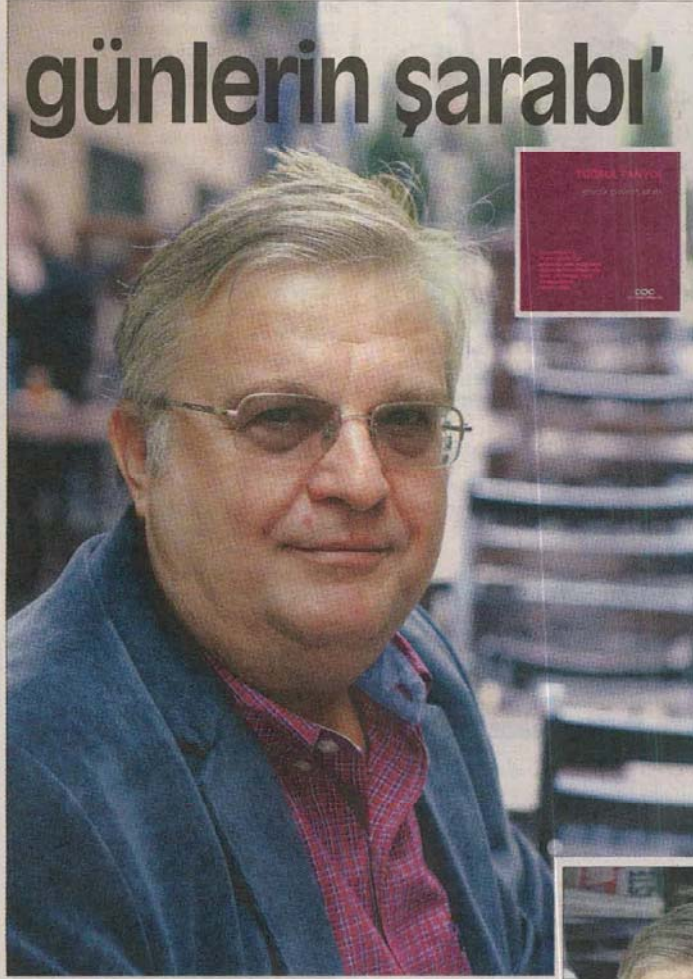

'gelecek günlerin şarabı'

Tuğrul Tanyol'un yeni şiir kitabı "gelecek günleri şarabı", okur karşısına çıktı. Şair bir kitaba iki ayrı dünyaya sığdırmış adeta bu şiirlerinde. İlk bölümde lirik, romantik bir yalnızlık peşinde geçmişin ve ironisini içinde barındıran gelecek günlerin peşinde koşarken; ikinci bölümde günümüzün karamizahına, hüznünlü bir itirazın müziğini yerleştirmiş Tanyol.

□ Ozan GÜLYÜZ

Şiirlerine etrafında dönüp dolacağı, üzerine düşündüğü kavramları sokmaktan çekinmeyen bir şair Tuğrul Tanyol.

oluyor. Böylelikle ortaya, kendi şiir evreninde dün ve bugün arasına kollarını alabildiğine uzatmış yetkin bir şairin verimleri çıkıyor. Kitabın açılış şiirinde "zaman güllere karıştı" derken de böyle bir algının, imge dünyasındaki yerini açıyor bize şair. Tarihten bu yana şiirde çok önemli bir yer tutan zaman kavramını kendi gülleri ve imgeleri etrafında tekrardan beziyor.

Şiirlerine etrafında dönüp dolacağı, üzerine düşündüğü kavramları sokmaktan çekinmeyen bir şair Tanyol. Ancak bu, şairin dizelerini kavrama boğduğu anlamına gelmesin. Günümüz lirik şiirinin önemli bir temsilcisi olarak görmeliyiz Tanyol'u. Diğer türlü ona yapılacak haksızlık olur.

Haksızlık olur çünkü her ne kadar "bağbozumu" adını verdiği, mitolojik göndermeleriyle yoğunluğunu bulan bölümle açmış olsa da kitabının sayfalarını Tanyol bize, onun derdi modern insan aslında. Modern insanın sorunları da çok uzun bir zaman öncesinde kavram sınırları çerçevesine giridi.

Tanyol'un yaptığı bu bağlamda önemli bir dil kıvraklığı. Modern insanın kav-

ramsallaşmış dertlerini, mitolojik göndermeler yükleyerek -üstelik sırtında bir onur gibi taşıdığı lirizmle- yansıtıyor bize.

Bu da Tanyol şiirinin ayrı bir zenginliğini yansıtıyor.

KELİMELERLE YARATILAN KORO

Bir ayrı zenginlik unsuru da Tanyol şiirinin geçmiş ve bugün arasında uzattığı kollarının arasından doğanlar. Gazali'yle blues yapmak gibi onun şiirini okumak. Şiirlerinin içinden geçen müziği gördükten sonra bu söylenenleri düşünelim, bir önceki cümlenin yerindeki daha iyi anlaşılacaktır. Müzik üzerine özellikle ilk bölümde -çok dizesi var Tanyol'un. Bu müziğin içinden geçtiği şiirlerin, dizelerin de ayrı bir ritimleri var. Aksak, süreğin, çokselsi... Kelimelerle oluşturduğu bir koruyla hareket ediyor Tuğrul Tanyol gelecek günlerin şarabı'nda.

Ancak her ne kadar müzik gibi bireysel olsa da kalabalık bir enstrümanı

şiire soksa Tanyol, "yalnızlık" onun en çok üzerine gittiği konu. Önemli ve geniş bir imgelem evreni var yalnızlığın, Tanyol'un bu şiirlerinde. "anladım! yalnızlaştıkça" derken ve hatta kitabının adını şiirinden alıntıyla "gelecek günlerin şarabı" koyarken de bu bazen özlediği, bazen sıkıldığı bazen de değerli bulduğu yalnızlığın peşinden sürükleniyor şair.

"güneşin altında terleyen / o ilk üzümü / bulabilmek için yeniden" derken de türlü sıfatlarla bezediği yalnızlığın peşinde. O nedenle geçmiş de gelecek de yalnızlık imgelerinin çevresinde şekilleniyor. Geçmiş; hayallerde yaşayan, özlenen, gidilmek istenen ama gidildikçe, hayallerdeki gibi kalsa daha iyi olacağı şair tarafından da bilinen bir yitik ülke. Gelecek ise umutların bağından koparılmak istenen bir üzüm tanesi...

Kitabın ilk bölümünü kapsayan şiirlerinde, yapmak istediği, karşı tarafa geçirmek istediği duygu genel çerçeveye bu Tanyol'un.

Bazen de yalnız görmüyoruz şairi ama. Kurduğu şiir dünyasının bir köşesinde, "büyük ağaçların altında" şiirinde olduğu gibi, belki hayal belki de gerçek önemli değil, sevgiyle derin bir romantizmin nazenin kıyılarında dolanıveriyor.

GÜNE DAİR İTIRAZLAR

Güne geldiğimizde ise tüm o lirik kimliği birden değişiyor Tanyol'un. Güne dair ciddi itirazlar taşıyan dizelerin içinde yüzmeye başlıyoruz. Bu belki zaman zaman şiirin doğası gereği örtük bir anlatımla dile getiriliyor ama aslını herkes biliyor. Gerçekler gün gibi ortada. Ancak bu kapalılık bazen tüm örtülerini kaldırıp berrak bir akvaryum suyuna da dönüşebiliyor. Tıpkı "soma, ermek ya da..." şiirinde olduğu gibi.

Veya tüm şiirlerini küçük harfler bezeyen Tanyol'un Gezi Direnişi için yazdığı şiire yüksek perdeden "Gezi Parkı" adını verip kimilerinin kitaplarla anlatamadıklarını bir şiire sığdırmasında olduğu gibi. "Yarına ne anlatacağız bugününleri kurtaramazsak" pesimistliğinde dolaşan şairin bu şiirlerinde tavri. Herkesin hayatının kahramanı "küçük insan" ve onun gele-

ceği ise bu pesimistliğin en önemli sebebi. Şairin "küçük insan" dediği, aslında herkesten büyük olanlar. Tanyol'un şiirinde andığı Ali İsmail ya da Berkin küçük mü? İşte böyle "küçük insan", Tanyol'un şiirine aldıkları.

Tüm bunlar bağlamında son olarak şu söylenebilir: Şair bir kitaba iki ayrı dünya sığdırmış adeta gelecek günlerin şarabı'nda. İlk bölümde lirik, romantik bir yalnızlık peşinde geçmişin ve ironisini içinde barındıran gelecek günlerin peşinde koşarken; ikinci bölümde günümüzün karamizahına, hüznünlü bir itirazın müziğini yerleştirmiş. ■

gelecek günlerin şarabı/ Tuğrul Tanyol/ Yapı Kredi Yayınları/ 82 s.

